

Przestrzeń dla księgowych

Typodniówka podatkowa | Miesięczny terminarz | Wydarzenia miesiąca

**PRZESTRZEŃ
DLA KSIĘGOWYCH**
Aktualności podatkowe

**PRZESTRZEŃ
DLA KSIĘGOWYCH**

Miesięcznik
Aktualności podatkowe

Typodniówka podatkowa | Miesięczny terminarz | Wydarzenia miesiąca

Najważniejsze aktualności księgowe z ostatniego tygodnia:

17.07.2023-23.07.2023

Tygodnik nr 30/2023

W tym numerze:

1. Sprawdź czy pamiętałaś/eś o wszystkich ważnych terminach - **str. 3**

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych:

Prywatny samochód w działalności gospodarczej - jak ustalić wartość początkową, gdy podatnik posiada dokument zakupu?
- **str. 5**

3. Podatek dochodowy od osób prawnych:

Czy dofinansowanie rządowe związane z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej podlega opodatkowaniu?
- **str. 9**

4. Szkoła VAT - lekcja 44:

Roczna korekta VAT przy różnych rodzajach działalności - checklista
- **str. 13**

5. Inne zagadnienia:

Zerowa składka zdrowotna przedsiębiorcy z niepełnosprawnością
- **str. 18**

6. Tygodniówka PLUS:

Pominięcie sprzedaży w kasie rejestrującej - **str. 19**

7. Temat Tygodnia:

Osoba współpracująca zatrudniona na umowę o pracę - jak prawidłowo opodatkować i oskładkować jej wynagrodzenie
- **str. 21**

8. Sprawdź czy te nadchodzące terminy cię dotyczą - **str. 27**

**SPRAWDŹ CZY PAMIĘTAŁAŚ/EŚ O WSZYSTKICH
WAŻNYCH TERMINACH**

17.07.2023

- wpłata składek ZUS za czerwiec 2023 r. - płatnicy składek posiadający osobowość prawną
- wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za lipiec 2023 r. - osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej,
- wniesienie opłaty recyklingowej za torby foliowe, pobranej w II kwartale 2023 r.
- wpłata do PPK.

20.07.2023

- wpłata składek ZUS za czerwiec 2023 r. - pozostali płatnicy składek (z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych oraz osób prawnych),
- wpłata za czerwiec 2023 r. miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych,
- wpłata za czerwiec 2023 r. pobranych zaliczek od przychodów ze stosunku pracy,
- wpłata za czerwiec 2023 r. przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o pdof, pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego,
- wpłata za czerwiec 2023 r. ryczału od przychodów ewidencjonowanych,
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych za II kwartał 2023 r.,

- wpłata ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za II kwartał 2023 r.,
- wpłata przez spółkę dominującą reprezentującą podatkową grupę kapitałową, zaliczki na podatek pobranej za czerwiec 2023 r.,
- wpłata należnego zryczałtowanego podatku przez: podatnika wymienionego w art. 17 ust. 1 ustawy o pdop, jeżeli w czerwcu 2023 r. dochód z dywidendy oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wydatkował niezgodnie z przeznaczeniem określonym w oświadczeniu CIT-5; spółkę, która w czerwcu 2023 r. utraciła prawo do zwolnienia, o którym mowa w art. 22 ust. 4 ustawy o pdop,
- wpłata za czerwiec 2023 r. zaliczki na podatek przez spółkę nieruchomościową/przedstawiciela podatkowego spółki nieruchomościowej od dochodu, o którym mowa w art. 41 ust. 4f lub ust. 4g ustawy o pdof i w art. 26aa ust. 1 lub ust. 2 ustawy o pdop oraz przesłanie podatnikowi informacji o wpłaconej zaliczce odpowiednio PIT-ISN i CIT-ISN,
- wpłata za czerwiec 2023 r. podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy o pdof i art. 24b ustawy o pdop,
- wpłata ryczałtu od dochodu z tytułu: ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą - jeżeli w czerwcu 2023 r. dokonano wypłaty, wydatku lub wykonano świadczenie; zmiany wartości składników majątku - jeżeli do przejęcia, przekształcenia lub wniesienia wkładu niepieniężnego doszło w czerwcu 2023 r.,
- wpłata podatku od świadczenia lub mienia z art. 24q ust. 1 ustawy o pdop, które fundacja rodzinna przekazała lub postawiła do dyspozycji w czerwcu 2023 r.,
- wpłata na PFRON za czerwiec 2023 r.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

Prywatny samochód w działalności gospodarczej - jak ustalić wartość początkową, gdy podatnik posiada dokument zakupu?

Zdarza się u przedsiębiorców, którzy rozpoczynają swoją działalność gospodarczą (ale nie tylko, może też się zdarzyć taka sytuacja w trakcie prowadzenia działalności), że wprowadzą do majątku firmy swój prywatny samochód. Załóżmy, że przedsiębiorca zarejestrował działalność w lipcu 2023 roku i dostarczył swojej księgowej fakturę dokumentującą zakup swoje samochodu osobowego z 2018 roku, by wprowadzić go na stan środków trwałych swojej firmy.

- Jaką wartość powinna wziąć księgowa pod uwagę, przy wycenie wartości początkowej tego samochodu?

Twoja odpowiedź z podstawą prawną (na następnej stronie moja analiza z odpowiedzią):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zgodnie z art. 22g ust. 1 pkt 1 ustawy o PIT: *Za wartość początkową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, z uwzględnieniem ust. 2-18, uważa się:*

1) w razie odpłatnego nabycia - cenę ich nabycia, a jeżeli były używane przez podatnika przed wprowadzeniem ich do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych i nie były wcześniej amortyzowane - cenę ich nabycia, nie wyższą jednak od ich wartości rynkowej;

Ustalając wartość początkową samochodu osobowego przedsiębiorcy z przykładu należy wziąć pod **uwagę wartość rynkową**. Przedsiębiorca posiada fakturę dokumentującą zakup samochodu, jednak został on nabyty w 2018 roku, co oznacza, że z pewnością wartość ta różni się od ceny rynkowej ustalonej na dzień wprowadzenia samochodu do ewidencji ŚT.

Przedsiębiorca powinien sporządzić oświadczenie dotyczące przekazania prywatnego samochodu na cele firmowe.

Wzór oświadczenia:

.....

miejsowość, data

.....

Dane podatnika

Oświadczenie o przekazaniu prywatnego składnika majątku na cele
prowadzonej działalności gospodarczej

Oświadczam, że dnia ..... przekazałem/am na potrzeby
mojej prowadzonej działalności gospodarczej następujący składnik
majątku: .....,

Rok produkcji (wytworzenia): ..... ,

inne dane identyfikacyjne: .....,

Wartość początkową środka trwałego ustalono w wysokości
..... na podstawie ceny rynkowej zgodnie z
art. 22g ust. 1 pkt 1 ustawy o PIT.

.....

podpis

Treść oświadczenia może się różnić w przypadku, gdy np. podstawą ustalenia wartości początkowej jest dokument zakupu: faktura, umowa. W takiej sytuacji zmianie ulegnie fragment dotyczący wartości początkowej:

Wartość początkową środka trwałego ustalono w oparciu o załączoną umowę/fakturę

Załącznik: np. Faktura.

Przy okazji samochodów osobowych należy wziąć pod uwagę **ograniczenia kosztów podatkowych z tytułu amortyzacji środków trwałych**. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT:

Art. 23. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

4) odpisów z tytułu zużycia samochodu osobowego, dokonywanych według zasad określonych w art. 22a-22o, w części ustalonej od wartości samochodu przewyższającej kwotę:

a)*) 225.000 zł - w przypadku samochodu osobowego będącego pojazdem elektrycznym w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1083 i 1260) oraz w przypadku samochodu osobowego będącego pojazdem napędzanym wodorem w rozumieniu art. 2 pkt 15 tej ustawy,

b) 150.000 zł - w przypadku pozostałych samochodów osobowych.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

Czy dofinansowanie rządowe związane z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej podlega opodatkowaniu?

Katalog przysporzeń, stanowiących dla podatnika CIT przychód wskazany został w art. 12 ust. 1 ustawy o pdop. Trzeba jednak mieć na uwadze, że nie jest to katalog zamknięty. Zgodnie z pkt 1 i 2 wskazanego przepisu, przychodami z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 14, są w szczególności:

- 1) otrzymane pieniądze, wartości pieniężne, w tym również różnice kursowe;*
- 2) wartość otrzymanych rzeczy lub praw, a także wartość innych świadczeń w naturze, w tym wartość rzeczy i praw otrzymanych nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie, a także wartość innych nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń, z wyjątkiem świadczeń związanych z używaniem środków trwałych otrzymanych przez samorządowe zakłady budżetowe w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz spółki użyteczności publicznej z wyłącznym udziałem jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków od Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków w nieodpłatny zarząd lub używanie;*

Jednocześnie art. 17 ust. 1 pkt 47 i 48 ww. ustawy stanowi, że z opodatkowania zwolnione są:

- 47) dotacje otrzymane z budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach;*
- 48) kwoty otrzymane od agencji rządowych lub agencji wykonawczych, jeżeli agencje otrzymały środki na ten cel z budżetu państwa, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach;*

W ostatnim czasie, z uwagi na znaczny wzrost cen gazu ziemnego i energii elektrycznej, podatnicy mogli liczyć na wsparcie finansowe w ramach rządowych programów. Jednym z nich jest program **„Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”** Pomoc publiczna udzielana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024 (Dz. U. poz. 2088). Operatorem programu jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który działa w imieniu ministra właściwego do spraw gospodarki i na podstawie oceny wniosku zawiera umowę z przedsiębiorstwem, na mocy której, zostaje udzielona pomoc publiczna.

Wątpliwości podatników budzi fakt, czy otrzymane wsparcie może korzystać ze wskazanych powyżej zwolnień z podatku.

Z odpowiedzią przychodzi nam interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 26 czerwca 2023 r. sygn. 0111-KDIB2-1.4010.124.2023.1.MK.

Organ wskazuje w niej, że zwolnienie ustanowione w art. 17 ust. 1 pkt 47 updop, dotyczy wszelkich dotacji udzielanych ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem jednej kategorii – dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Z zastrzeżeniem ww. dopłat, dla zakresu omawianego zwolnienia nie ma znaczenia rodzaj dotacji ani system jej przekazywania i rozliczania. Istotne pozostaje natomiast źródło pochodzenia środków, którym musi być budżet państwa lub budżet jednostki samorządu terytorialnego.

Omawiany rodzaj pomocy publicznej pochodzi z Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, który jest państwowym funduszem celowym.

Dyrektor KIS podkreślił, że otrzymana pomoc/rekompensata nie stanowi w istocie realizacji żadnego celu publicznego. Stanowi ona wyłącznie rekompensatę dla podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Ponadto, beneficjentem dotacji nie są podatnicy tylko Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, natomiast dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Ponadto, jak zauważył organ, sam ustawodawca posługując się pojęciem „rekompensaty” jednoznacznie wskazuje, że otrzymana przez podatnika na jego wniosek kwota stanowi zrównoważenie lub wyrównanie braku, niedoboru lub ujemnego charakteru czegoś, co samo w sobie wyklucza objęcie jej definicją dotacji. Jeśli bowiem ustawodawca posługuje się pojęciem „rekompensaty”, a nie pojęciem „dotacja” należy przyjąć, że czyni to w sposób racjonalny.

Brak określenia omawianej pomocy pojęciem „dotacja” stanowi argument przemawiający za wykluczeniem stosowania zwolnienia z art. 17 ust. 1 pkt 47 ustawy o CIT.

Środki finansowe otrzymane przez podatników w ramach omawianego programu nie mogą korzystać także ze zwolnienia od opodatkowania na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 48 ustawy o CIT.

Przepis ten bowiem mówi, że zwolnieniu od opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych podlegają kwoty otrzymane od agencji rządowych lub agencji wykonawczych, jeżeli agencje otrzymały środki na ten cel z budżetu państwa.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działający na zasadach określonych ustawą Prawo ochrony środowiska nie jest jednak agencją rządową ani agencją wykonawczą.

Zatem otrzymaną kwotę środków pieniężnych w ramach programu, podatnicy zobowiązani są uznać za przychód podatkowy w rozumieniu art. 12 ust. 1 updop.

SZKOŁA VAT

- - lekcja 44 - -

**Roczna korekta VAT przy różnych rodzajach działalności -
checklista**

Zanim przejdziemy do sporządzenia checklisty dla podatnika, który rozlicza VAT proporcjonalnie, przeanalizujemy jak prawidłowo ustalić proporcję, jeśli podatnik prowadzi 3 rodzaje działalności, tj.:

- działalność opodatkowaną VAT,
- działalność nieopodatkowaną oraz
- działalność zwolniona z VAT.

Analizy dokonamy na podstawie interpretacji indywidualnej Dyrektora KIS z dnia 18 maja 2023 r. sygn. 0114-KDIP4-1.4012.84.2023.2.DP.

Wnioskodawcą interpretacji jest Wspólnota Mieszkaniowa, która wykonuje czynności:

1. opodatkowane w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług polegające na oddawaniu w najem powierzchni wchodzących w skład nieruchomości wspólnej,
2. zwolnione od opodatkowania podatkiem od towarów i usług VAT polegające na odsprzedaży tzw. mediów do lokali mieszkalnych wykorzystywanych na cele mieszkalne,
3. niepodlegające podatkowi VAT polegające na pobieraniu od członków wspólnoty zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną (zaliczki te nie są objęte przepisami ustawy o podatku VAT).

Wspólnota miała wątpliwość co do prawidłowego ustalenia proporcji

bazowej, a jej stanowisko okazało się nieprawidłowe.

Dyrektor KIS przywołał przepisy regulujące odliczenie VAT w przypadku prowadzenia różnych rodzajów działalności (przepisy te omówione zostały już w poprzednich lekcjach).

Istotne jest jednak podsumowanie wskazujące na kolejność ustalania działań w celu prawidłowego odliczenia podatku VAT:

"Podsumowując, w celu odliczenia podatku naliczonego w pierwszej kolejności powinni Państwo przyporządkować ponoszone wydatki do poszczególnych rodzajów działalności (opodatkowanej podatkiem VAT, zwolnionej i niepodlegającej opodatkowaniu tym podatkiem). Jeżeli takie wyodrębnienie jest możliwe, na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy przysługuje Państwu pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług związanych wyłącznie z czynnościami opodatkowanymi wykonywanymi w ramach działalności gospodarczej, brak jest natomiast takiego prawa w stosunku do podatku naliczonego związanego z zakupem towarów i usług wykorzystywanych wyłącznie do wykonywania czynności zwolnionych z opodatkowania oraz niepodlegających temu podatkowi. Natomiast w odniesieniu do wydatków, dla których takie przyporządkowanie nie jest możliwe, i wydatki te służą zarówno do celów wykonywanej przez Państwa działalności gospodarczej, jak i do celów innych niż działalność gospodarcza, powinni Państwo w pierwszej kolejności ustalić proporcję (prewspółczynnik), o której mowa w art. 86 ust. 2a i nast. ustawy. W celu ustalenia ww. prewspółczynnika powinni również wziąć Państwo pod uwagę wartość czynności zwolnionych z opodatkowania, tj. przychody z refakturowania tzw. mediów do lokali mieszkalnych wykorzystywanych wyłącznie na cele mieszkalne oraz wartość czynności niepodlegających przepisom VAT- zaliczki na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną. Następnie powinni Państwo

wyliczyć proporcję, o której mowa w art. 90 ust. 2 i 3 ustawy, przy jej wyliczeniu biorąc pod uwagę wartość czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT, tj. czynności opodatkowanych właściwą stawką podatku VAT oraz czynności zwolnionych z tego podatku, w tym również przychody z refakturowania tzw. mediów do lokali mieszkalnych wykorzystywanych wyłącznie na cele mieszkalne.”

Przykład

Stowarzyszenie w styczniu 2023 r. nabyło towary, które wykorzystane zostaną na potrzeby działalności gospodarczej (opodatkowanej i zwolnionej), a także na cele inne niż działalność gospodarcza. Podatek VAT od tych zakupów wyniósł 15.000 zł. Podatnik nie jest w stanie przypisać zakupu do danego rodzaju wykonywanych czynności.

Założmy, że:

1) na 100 zatrudnionych w 2022 roku pracowników:

- 40 wykonywało czynności opodatkowane VAT,*
- 50 wykonywało czynności zwolnione z VAT,*
- 10 wykonywało czynności niezwiązane z działalnością gospodarczą.*

2) obrót w 2022 r. wyniósł:

- z tytułu czynności opodatkowanych VAT: 300.000 zł,*
- z tytułu czynności zwolnionych z VAT: 200.000 zł.*

W pierwszej kolejności podatnik musi wyliczyć przewspółczynnik, na podstawie którego będzie mógł odliczyć VAT. Przy wyborze sposobu określenia przewspółczynnika może wykorzystać średnioroczną liczbę osób wykonujących wyłącznie prace związane z działalnością gospodarczą w ogólnej średniorocznej liczbie osób wykonujących prace w ramach działalności gospodarczej i poza tą działalnością w roku 2022.

Proporcja przypadająca na działalność mieszaną (opodatkowaną i

zwolnioną) wynosi więc:

$$(40+50) : 100 \times 100\% = 90\%.$$

Następnie należy wyliczyć strukturę sprzedaży - proporcję wstępną.

Proporcja przypadająca na czynności opodatkowane VAT wynosi:

$$300.000 \text{ zł} : (300.000 \text{ zł} + 200.000 \text{ zł}) \times 100\% = 60\%.$$

Kwota podatku VAT podlegająca odliczeniu czyli związana z czynnościami opodatkowanymi VAT wynosi więc:

$$15.000 \text{ zł} \times 90\% \times 60\% = 8.100 \text{ zł}.$$

Roczna korekta VAT - checklista

- Ustal, czy w poprzednim roku odliczałeś VAT przy zastosowaniu prewspółczynnika (dokonywałeś zakupów związanych z działalnością opodatkowaną i nieopodatkowaną) i w jakiej wysokości ten prewspółczynnik był stosowany.
- Ustal, czy w poprzednim roku odliczałeś VAT przy zastosowaniu proporcji (dokonywałeś zakupów związanych z działalnością opodatkowaną i zwolnioną z VAT) i w jakiej wysokości ta proporcja była stosowana.
- Na podstawie rzeczywistych danych z danego roku ustal faktyczny prewspółczynnik oraz faktyczną proporcję.
- Sprawdź, które zakupy podlegają korekcie jednorazowej, a które wieloletniej (pięcioletniej lub dziesięcioletniej).
- Oblicz kwotę korekty VAT naliczonego dokonując podziału na korektę jednorazową, pięcioletnią i dziesięcioletnią.

- Wyliczoną proporcję zaokrąglaj w górę do najbliższej liczby całkowitej.
- Pamiętaj, że jeśli proporcja:
  - przekroczyła 98% oraz kwota podatku naliczonego niepodlegająca odliczeniu, wynikająca z zastosowania tej proporcji, w skali roku, była mniejsza niż 10.000 zł - masz prawo uznać, że proporcja ta wynosi 100%,
  - nie przekroczyła 2% - masz prawo uznać, że proporcja wynosi 0%.
- Pamiętaj, że możesz nie dokonywać korekty rocznej jeśli:
  - wskaźnik proporcji rzeczywistej jest większy od wskaźnika proporcji wstępnej, a różnica nie przekracza 2 punktów procentowych,
  - wskaźnik proporcji rzeczywistej jest mniejszy od wskaźnika proporcji wstępnej, a różnica nie przekracza 2 punktów procentowych oraz kwota podatku naliczonego niepodlegająca odliczeniu nie przekracza 10.000 zł.
- Oblicz różnicę między kwotą VAT odliczoną, a kwotą którą na podstawie faktycznych danych można odliczyć.
- Kwotę korekty (również minusową) wykaż w pliku JPK_VAT z deklaracją:
  - w polu K_44 (oraz polu P_44) jeśli korekta podatku naliczonego wynika z nabycia towarów i usług zaliczonych do środków trwałych.
  - w polu K_45 (oraz polu P_45) jeśli korekta podatku naliczonego wynika z nabycia pozostałych towarów i usług.
- Korekty rocznej dokonaj w:
  - JPK_V7M za styczeń jeśli rozliczasz VAT miesięcznie,
  - JPK_V7K za I kwartał jeśli rozliczasz VAT kwartalnie.

INNE ZAGADNIENIA

Zerowa składka zdrowotna przedsiębiorcy z niepełnosprawnością

Jak wskazuje art. 82 ust. 10 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w przypadku gdy osoba zaliczona do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności objęta jedynie tytułem do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, uzyskuje przychód rozliczany według skali podatkowej (art. 27 ustawy o pdof):

- 1) **miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne** jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych należnej za miesiąc, za który opłacana jest składka, począwszy od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym ubezpieczony został zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 2) **roczna składka na ubezpieczenie zdrowotne** jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok kalendarzowy, jeżeli ubezpieczony był w tym okresie zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności przez co najmniej jeden miesiąc.

Zatem zgodnie z przepisami, możliwość obniżenia składki zdrowotnej do kwoty zaliczki na podatek, uzależniona jest od formy opodatkowania, posiadania przez przedsiębiorcę umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności, a także od uzyskiwania przez niego przychodów jedynie z tytułu działalności gospodarczej.

W związku z tym, jeśli za dany miesiąc u przedsiębiorcy nie wystąpi zaliczka na pdof, jego składka zdrowotna za ten miesiąc również będzie zerowa.

TYGODNIÓWKA PLUS

PRAKTYCZNA ANALIZA NAJCZĘŚCIEJ POJAWIAJĄCYCH SIĘ PROBLEMÓW W KSIĘGOWOŚCI

Pominięcie sprzedaży w kasie rejestrującej

Podatnik w lipcu br. zauważył, że w czerwcu br. wystawił fakturę dla osoby fizycznej nieprowadzącej działalności, ale nie zaewidencjonował tej sprzedaży w kasie rejestrującej. Co należy zrobić w tej sytuacji?

Generalnie, podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących. Obowiązek ten wynika z art. 111 ust. 1 ustawy o VAT.

Nie ma z kolei obowiązku wystawiania faktury przy takiej sprzedaży, chyba, że kupujący zgłosi takie żądanie w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar, wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Dodatkowo art. 111 ust. 3a pkt 1 ww. ustawy stanowi, że podatnicy prowadzący ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących są obowiązani:

- 1) *wystawić i wydać nabywcy paragon fiskalny lub fakturę z każdej sprzedaży:*
  - a) *w postaci papierowej lub*
  - b) *za zgodą nabywcy, w postaci elektronicznej, przesyłając ten dokument w sposób z nim uzgodniony;*

Należy zauważyć, że w omawianym przypadku **wystawienie faktury nie zwalnia podatnika z obowiązku wystawienia paragonu.**

W przypadku gdy faktura dotyczy sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej:

- 1) do egzemplarza faktury pozostającego u podatnika dołącza się paragon fiskalny w postaci papierowej dotyczący tej sprzedaży albo
- 2) pozostawia się w dokumentacji numer dokumentu oraz numer unikatowy kasy rejestrującej zawarte na paragonie fiskalnym w postaci elektronicznej.

W przypadku gdy faktura w formie elektronicznej dotyczy sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej, podatnik zostawia w dokumentacji:

- 1) paragon fiskalny w postaci papierowej dotyczący tej sprzedaży z danymi identyfikującymi tę fakturę albo
- 2) numer dokumentu oraz numer unikatowy kasy rejestrującej zawarte na paragonie fiskalnym w postaci elektronicznej.

Zatem w omawianej sytuacji, podatnik zobowiązany jest do zaewidencjonowania sprzedaży w kasie rejestrującej. Ponieważ tego nie zrobił, aby naprawić błąd, sprzedaż powinna zostać zaewidencjonowana w kasie niezwłocznie, czyli w lipcu br. Kwota VAT od tej sprzedaży musi być jednak uwzględniona w rozliczeniu za miesiąc, w którym powstał obowiązek podatkowy czyli w czerwcu. Przy rozliczeniu za lipiec, kwotę z paragonu należy odjąć od kwoty wykazanej w raporcie miesięcznym z kasy fiskalnej. Sytuacja zaś powinna zostać opisana w ewidencji błędów.

TEMAT TYGODNIA

Osoba współpracująca zatrudniona na umowę o pracę - jak prawidłowo opodatkować i oskładkować jej wynagrodzenie

Praca na rzecz firmy rodzinnej jest czymś oczywistym. Może ona przybierać różną formę. Dziś skupimy się na prawidłowym opodatkowaniu i oskładkowaniu wynagrodzenia osoby współpracującej zatrudnionej na umowę o pracę.

Zacznijmy jednak od analizy następującego pytania:

Przedsiębiorca chce w swojej jednoosobowej działalności gospodarczej zatrudnić córkę na stanowisku administracyjnym.

Czy może zatrudnić ją na umowę o pracę i opłacać składki ZUS zgodnie z listą płac?

Odpowiedź:

Nie ma przepisów, które zakazywałyby zatrudniania członków rodziny czy też wskazywałyby, jaki rodzaj umowy może ich łączyć. W związku z tym, przedsiębiorca jak najbardziej może zatrudnić córkę na podstawie umowy o pracę. Taka forma zatrudnienia spowoduje jednak, że **córka na potrzeby ZUS może być traktowana jako osoba współpracująca.**

Powyższe wynika z art. 8 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych:

Jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Jakie to zatem kryteria?

Za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności. Nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

W związku z powyższym, nawet jeśli zostanie podpisana umowa o pracę, członek rodziny powinien zostać zgłoszony do ubezpieczeń jako osoba współpracująca. Jeśli podlega on pod ubezpieczenia społeczne (np. nie jest zatrudniony u innego pracodawcy lub jest ale nie osiąga minimalnego wynagrodzenia) to należy za niego płacić tzw. duży ZUS w wysokości takiej jak za przedsiębiorców.

Tak jak wyżej wspomniano dotyczy to członków rodziny, którzy pozostają z przedsiębiorcą we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności.

Poza więzami rodzinnymi, istotne jest więc również wspólne zamieszkiwanie i zaspokajanie potrzeb. Generalnie za gospodarstwo domowe uważa się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się, tj. prowadzących wspólny budżet domowy oraz współpracujących w załatwianiu codziennych spraw życiowych.

Córka zatrudniona na umowę o pracę, która prowadzi osobne gospodarstwo domowe, podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, nie jako osoba współpracująca.

Z powyższej analizy wiemy już jakie mamy możliwości. Przejdźmy zatem do sytuacji, gdy członek rodziny zatrudniony na umowę o pracę spełnia kryteria do uznania go za osobę współpracującą.

Składki ZUS osoby współpracującej

Za osobę współpracującą obowiązkowo należy opłacać składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne. Ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota, jednak nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek. Tak wynika z art. 18 ust. 8 i art. 20 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W 2023 r. podstawę stanowi więc minimum kwota 4.161 zł.

Z art. 81 ust. 2ya ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wynika z kolei, że **podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne** osób współpracujących stanowi kwota odpowiadająca 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku. W 2023 r. podstawę stanowi więc kwota 5.224.,46 zł (75% z 6.965,94 zł).

Za osobę współpracującą należy również opłacać składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy, a przy zatrudnieniu na umowę o pracę, również na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Obowiązek

zapłaty powyższych składek dotyczy osób, które nie osiągnęły wieku co najmniej 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni). **Podstawę wymiaru składek na ww. fundusze stanowi kwota będąca podstawą do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.**

Opodatkowanie wynagrodzenia

Bez względu na to, że dla celów ZUS, członek rodziny może być traktowany jako osoba współpracująca, dla celów podatkowych osoba zatrudniona na umowę o pracę traktowana jest jak pracownik. Oznacza to, że jej wynagrodzenie o pracę stanowi przychód ze stosunku pracy.

Zaliczkę na podatek od tego wynagrodzenia należy zatem obliczyć na zasadach określonych w art. 32 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Należy mieć jednak na uwadze, że **składki na ubezpieczenia społeczne osoby współpracującej nie pomniejszają dochodu z umowy o pracę.** Przy podatkowym rozliczeniu wynagrodzenia za pracę osoby współpracującej nie uwzględnia się również składki zdrowotnej. Przychód z umowy o pracę podlega jedynie pomniejszeniu o koszty uzyskania przychodów 250 zł lub 300 zł. w zależności od oświadczenia złożonego przez pracownika, bądź też nie jest pomniejszany o koszty pracownicze, jeżeli pracownik złoży wniosek o obliczanie zaliczek bez stosowania kosztów uzyskania przychodów.

Podatek od tak obliczonej podstawy wynosi 12 % lub 32% w zależności od wysokości dochodu.

Zaliczka podlega pomniejszeniu o kwotę zmniejszającą podatek, jeżeli pracownik złożył stosowne oświadczenie w tym zakresie (1/12, 1/24 lub 1/36 kwoty zmniejszającej podatek).

Przykład

Przedsiębiorca zatrudnił na umowę o pracę syna, który pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Do ZUS zgłoszony został jako osoba współpracująca. Jego miesięczne wynagrodzenie wynosi 7.000 zł. synowi przysługują podstawowe koszty uzyskania przychodów 250 zł. oraz kwota zmniejszająca podatek 300 zł.

Jak obliczyć wynagrodzenie?

a	Wynagrodzenie za pracę	7.000,00
b	Koszty uzyskania przychodów	250,00
c	Podstawa obliczenia zaliczki na podatek zaokrąglona do pełnych złotych (a-b)	6.750,00
d	Zaliczka na podatek (c x 12%)	810,00
e	Kwota zmniejszająca podatek	300,00
f	Obliczona zaliczka zaokrąglona do pełnych złotych (d-e)	510,00
g	Kwota do wypłaty (a-f)	6.490,00

Jak obliczyć należne składki ZUS?

Składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy 4.161,00 zł:

- składka emerytalna (19,52%): 812,23 zł
- składka rentowa (8%): 332,88 zł
- składka chorobowa (2,45%) : 101,94 zł (dobrowolne)
- składka wypadkowa (1,67%): 69,49 zł.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy 5.224,46 zł: 470,20 zł

Składki na fundusze od podstawy 4.161,00 zł:

- Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy (1% + 1,45%): 101,94 zł.
- Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (0,10%): 4,16 zł.

Składki i wynagrodzenie osoby współpracującej w kosztach działalności

Wszystkie składki ZUS za osobę współpracującą finansuje przedsiębiorca. W zależności od formy opodatkowania, ma możliwość lub też nie, ujęcia ich w rozliczeniu podatkowym:

1) skala podatkowa

- składki na ubezpieczenia społeczne podlegają odliczeniu od dochodu albo ujęciu w kosztach uzyskania przychodów,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne nie podlega odliczeniu,

2) podatek liniowy

- składki na ubezpieczenia społeczne podlegają odliczeniu od dochodu albo ujęciu w kosztach uzyskania przychodów,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne podlega odliczeniu od dochodu albo ujęciu w kosztach uzyskania przychodów, przy czym suma tych składek zdrowotnych zapłaconych za podatnika z tytułu prowadzenia działalności i za osoby współpracujące ujętych w kosztach czy też odliczonych od dochodu nie może przekroczyć określonego limitu, w 2023 r. 10.200 zł.

3) ryczałt ewidencjonowany

- składki na ubezpieczenia społeczne podlegają odliczeniu od przychodu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne podlega odliczeniu od przychodu ale tylko w wysokości 50% zapłaconych składek,

4) karta podatkowa

- składki na ubezpieczenia społeczne nie podlegają odliczeniu,

- składka na ubezpieczenie zdrowotne podlega odliczeniu od podatku w wysokości 19% zapłaconej składki zdrowotnej.

Wynagrodzenie osoby współpracującej może być kosztem podatkowym.

SPRAWDŹ CZY TE NADCHODZĄCE TERMINY CIĘ DOTYCZĄ

25.07.2023

- wpłata podatku VAT za czerwiec 2023 r. oraz za II kwartał 2023 r.
- złożenie deklaracji VAT-8, VAT-9M, VAT-12 za czerwiec 2023 r.
- przesłanie JPK_V7M za czerwiec 2023 r.
- przesłanie pliku JPK_V7K za czerwiec 2023 r. (część ewidencyjna) oraz za kwiecień, maj i czerwiec 2023 r. (część deklaracyjna)
- wpłata podatku akcyzowego za czerwiec 2023 r. oraz złożenie deklaracji dla podatku akcyzowego,
- przesłanie informacji podsumowującej o dokonanych wewnątrzspółnotowych transakcjach VAT-UE za czerwiec 2023 r.
- złożenie deklaracji VAT-13 przez przedstawiciela podatkowego za czerwiec 2023 r.
- przekazanie do PFRON dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za czerwiec 2023 r.
- rozliczenie podatku cukrowego należnego za czerwiec 2023 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej PSD-1 za czerwiec 2023 r.